

ELINKEINOPOLITTIKAN MITTARISTO KEVÄT 2008

Esipuhe

Yrittäjyyden merkitys yhteiskunnassa on jatkuvassa kasvussa. Yrittäjyyttä tarvitaan yhä enemmän työpaikkojen luomiseksi ja talouskasvun turvaamiseksi. Suomalainen yhteiskunnan ja erityisesti kuntasektorin haasteisiin vastaaminen edellyttää vahvaa panostusta yritystoiminnan edellytyksiin.

Kuntien toiminta vaikuttaa vahvasti yrittäjyyden kehittymiseen kunnissa, maakunnissa ja koko maassa. Kuntavaalien alla on syytä kiinnittää huomiota kuntien tärkeimpiin menestymisen ehtoihin: elinkeinorakenteen monipuolisuuteen, elinkeinoelämän vireyteen sekä yksityiseen yrittäjyyteen.

Suomen Yrittäjät paikallisyhdistyksineen on lähellä kuntasektoria. Paikalliseen elinkeinopolitiikkaan vaikuttaminen on yksi Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten tärkeimmistä tehtävistä. On yrittäjien ja kuntien yhteinen etu, että kuntatason yhteistyö sujuu hyvin.

Kädessäsi oleva Elinkeinopolitiikan mittaristo -raportti on käytännöllinen väline kunnan elinkeinopolitiikasta käytävään keskusteluun ja sen kehittämiseen. Kyselyssä Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten hallitusten jäsenet esittävät arvionsa kuntien elinkeinopolitiikasta.

Kysely toteutettiin nyt kolmannen kerran. Kohderyhmänä oli yhteensä 3500 yrittäjää, jotka toimivat Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten hallituksissa. Kyselyyn vastasi yli 1800 yrittäjää, joten vastausprosentti oli yli 50. Valtakunnallisesti otos on edustava, ja kuntakohtainen raportti voitiin toimittaa yli puolelle paikallisyhdistyksistä.

Tämänkertainen kysely osoitti selkeästi kuntien elinkeinopolitiikan tärkeimmät kehittämiskohteet. Kriittisimmät vastaukset koskevat kuntien hankintapolitiikkaa ja päätösten yritysvaikutusten arviointia. Kehittämistarvetta korostaa se, että yrittäjien mielestä nämä ovat yleisen elinkeinopolitiikan ohella yhteistyön tärkeimmät osa-alueet.

Toivomme mittariston toimivan hyvänä työkaluna, kun kunnissa rakennetaan yhteistä, yrittäjälähtöistä tulevaisuutta. Kuntien haasteet ovat erityisen ajankohtaisia kunta- ja palvelurakennemuutoksen sekä ensi syksyn kuntavaalien johdosta.

Toivotamme virikkeellistä ja rakentavaa keskustelua.

Helsingissä 9.4.2008

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

Sisällysluettelo

Esipuhe.....	0
Sisällysluettelo.....	1
Tulokset.....	2
Tulokset kysymysryhmittäin.....	4
A. YLEINEN ELINKEINOPOLITIIKKA.....	4
B. KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS.....	4
C. ELINKEINOTOIMEN RESURSSIT.....	4
D. KUNNAN VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN.....	4
E. KUNNAN YHTEISTYÖ SEUTUKUNNASSA JA MAAKUNNASSA.....	4
F. KOULUTUS.....	5
G. JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNTIEN HANKINTAPOLITIIKKA.....	5
H. INFRASTRUKTUURI.....	5
I. SEUDULLISEN KEHITTÄMISYHTIÖN TAI VASTAAVAN TOIMINTA.....	6
J. PÄÄTÖSTEN YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	6
Tärkeimmiksi katsotut kysymysryhmät.....	7

LIITE

Helsingin raportti

Pk-yritykset kansantaloudessa -tilastoja

Tulokset

Helsingin alueella kyselyyn vastasi yhteensä 35 Helsingin Yrittäjien paikallisyhdistysten hallituksen jäsenten.

Kokonaistulos negatiivinen – Helsingissä tulos maan keskiarvoa heikompi

Kysely koostui 45 väittämän muodossa esitetystä kysymyksestä. Kokonaisarviossa on otettu huomioon samat 37 väittämää kuin vuonna 2006. Uusia osioita seudullisen elinkeinoyhtiön tai vastaavan toiminnasta ja päätösten yritysvaikutusten arvioinnista ei siis ole otettu mukaan kokonaisarvioon.

Vastausvaihtoehdot olivat täysin eri mieltä (-2 pistettä); jokseenkin eri mieltä (-1 piste); neutraali mielipide (0 pistettä); jokseenkin samaa mieltä (1 piste); täysin samaa mieltä (2 pistettä). Tutkimusraporteissa vastaukset on skaalattu asteikolle 0–100 kokonaisarvion osalta.

Koko maan kaikkien kuntien saama pistekeskiarvo on 48 pistettä. Tämä merkitsee sitä, että yrittäjät ovat suhtautuneet kuntien elinkeinopolitiikkaan hieman kriittisesti. Asteikolla 0–100 neutraali taso olisi ollut 50 pistettä, joten kuntien kokonaistulos on hiukan negatiivinen. Kokonaistuloksella mitattuna kehitys on kuitenkin myönteinen, sillä vuonna 2006 pistekeskiarvo oli 46.

Helsingissä kaikkien vastausten yhteenlaskettu pistekeskiarvo on 47, eli miltei sama kuin koko maan keskiarvo. Muutos kahden vuoden takaiseen kyselyyn on olennainen, sillä kaksi vuotta sitten Helsingin saama pistemäärä oli 39.

Vertailtaessa 10 suurimman kaupungin tuloksia Helsinki sijoittui tällä kertaa viidenneksi, kun viime kierroksen sijoitus oli yhdeksäs. Viimeinen on Turku 40 pisteellä. Vertailussa on otettava huomioon muun muassa se, että Helsinki on ainoa kaupunki, jossa toimii itsenäinen aluejärjestö. Muista suurista kaupungeista lähinnä Tampere sopii vertailukohtaksi Helsingille, sillä myös Tampereella toimii useita kaupunginosayhdistyksiä. Tampereella vastauksia saatiin 28. Kaikista muista kaupungeista saatujen vastausten lukumäärä oli huomattavasti alhaisempi, sillä kysely suunnattiin Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten hallituksen jäsenille.

Kymmenen suurimman kaupungin tulokset olivat:

- ❖ Vantaa 65 pistettä
- ❖ Oulu 61 pistettä
- ❖ Espoo 53 pistettä
- ❖ Jyväskylä 48 pistettä
- ❖ Helsinki 47 pistettä
- ❖ Kuopio 46 pistettä
- ❖ Tampere 46 pistettä
- ❖ Lahti 45 pistettä

- ❖ Pori 45 pistettä
- ❖ Turku 40 pistettä

Koko maan kuntien saamissa arvioissa on huomattavia eroja. Parhaat arviot saaneen kunnan, Alavuden, pistemäärä oli 83 pistettä, kun taas huonoimmat arviot saaneet kunnat jäivät 17 pisteeseen.

Negatiivisimmat vastaukset Helsingissä liittyivät hankintapolitiikkaan ja -osaamiseen sekä päätöksen teon nopeuteen

Tarkasteltaessa yksittäisiin kysymyksiin annettua palautetta selvästi negatiivisimmat arviot koskivat Helsingissä julkisten palveluiden rakenteita ja hankintapolitiikkaa. Samalla kun vastaukset olivat hyvin kriittisiä, ne olivat selvästi maan keskiarvon alapuolella.

Kriittisesti arvioitiin myös seudullisen kehittämisorganisaation toimintaa, joka oli kysymysryhmänä uusi. Edelleen negatiivista palautetta saatiin mm. päätöksenteon yrityslähtöisyydestä, kaavoituksesta sekä tila- ja tonttijärjestelyistä. On kuitenkin merkillepantavaa, että palaute oli miltei kaikilta osin positiivisempaa kuin edellisellä mittauskerralla. Vain palvelurakennetta ja hankintapolitiikkaa koskeviin kysymyksiin tuli negatiivisempia vastauksia kuin edellisellä kerralla.

Positiivisimmaksi asiaksi koettiin yrittäjien mahdollisuuden kehittää osaamistaan

Helsinki sai positiivisimman arvion kysymyksestä, joka koskee elinkeinopoliittisen ohjelman ajantasaisuutta (vastauskeskiarvo 1,0) Muutos edelliseen kyselyyn on selvä ja vastaus on kirkkaasti parempi kuin koko maan keskiarvo. Toinen kysymys, johon Helsinki sai koko maan keskiarvoa selvästi paremman arvion, on elinkeinotoimen ammattimaisuus. Myös yrittäjien mahdollisuudet kehittää omaa osaamistaan arvioidaan Helsingissä huomattavasti paremmiksi kuin muualla maassa keskimäärin.

Tulokset kysymysryhmittäin

A. YLEINEN ELINKEINOPOLITIIKKA

Tässä osiossa kaikki kysymykset tuottivat tällä kerralla positiivisen arvion. Parhaan palautteen tuottivat jo mainittu elinkeinopoliittisen ohjelman ajantasaisuus sekä yrittäjien ja kaupungin välisen yhteistyön yleinen laatu (vastauskeskiarvo 0,5).

Kysymysryhmän heikoimman arvion sai määrätietoisuus tavoitteiden toteuttamisessa, mutta tällä kerralla palaute oli niiltäkin osin lievästi positiivinen (vastauskeskiarvo 0,1).

B. KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS

Tämä kokonaisuus sai osakseen kauttaaltaan kritiikkiä. Muutos edelliseen kyselyyn verrattuna on kuitenkin selvästi positiivista. Helsingissä erityisen negatiivisesti suhtauduttiin kaupungin päätöksenteon nopeuteen ja yritysvaikutusten johdonmukaiseen selvittämiseen (vastauskeskiarvo -0,5). Tämän osion kaikki vastaukset olivat positiivisempia kuin edellisellä mittauskerralla, vaikka arviot olivatkin edelleen huonompia kuin koko maan keskiarvo.

C. ELINKEINOTOIMEN RESURSSIT

Tässä osiossa oli tapahtunut merkittävää parannusta. Kaikki muut kysymykset tuottivat positiivisen vastauksen paitsi elinkeinotoimen panostusten oikeudenmukaisuus (vastauskeskiarvo -0,3). Positiivinen kehitys oli niin vahvaa, että vastaukset olivat selvästi maan keskiarvon yläpuolella panosten kohdentamista lukuun ottamatta.

D. KUNNAN VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN

Myös kaupungin viestintä ja tiedottaminen saivat osakseen positiivisemmat arviot kuin edellisellä kerralla. Tiedottaminen yrittäjiä koskevista päätöksistä ja suunnitelmista tuotti lievästi kriittisen arvion (vastauskeskiarvo -0,1), elinkeinopolitiikan tavoitteiden saatavuus internetin välityksellä (vastauskeskiarvo 0,2) ja kunnan imagomarkkinoinnin tuloksellisuus (vastauskeskiarvo 0,1). Kaikki tulokset olivat maan keskiarvotason yläpuolella.

E. KUNNAN YHTEISTYÖ SEUTUKUNNASSA JA MAAKUNNASSA

Kaupungin yhteistyötä muiden kuntien kanssa arvioitiin paikallisen yrittäjätoiminnan näkökulmasta. Seutukuntayhteistyön yrittäjälähtöisyys (vastauskeskiarvo -0,3 pistettä), yritysten mahdollisuus vaikuttaa seutukunnalliseen elinkeinopolitiikkaan (vastauskeskiarvo -0,1) sekä ylikunnallisen yhteistyön paikallista yrittäjätoimintaa tukeminen (vastauskeskiarvo

0,0) arvioitiin vähemmän kriittisesti kuin edellisellä kerralla mutta edelleen hieman negatiivisemmin kuin koko maassa keskimäärin

F. KOULUTUS

Myös koulutusosion arviot olivat kohentuneet edellisestä mittauskerrasta. Olennainen ero maan keskiarvotulokseen nähden oli, että yrittäjät kokevat Helsingissä tarjoutuvan hyvät mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen (vastauskeskiarvo 0,4 pistettä).. Kokonaisuutena arvio koulutuksesta oli hiukan koko maata parempi.

Negatiiviset vastaukset annettiin väittämiin oppilaitosten yrittäjyyteen kannustamisesta ja yrittäjyyskasvatuksen asemasta osana elinkeinopolitiikkaa (vastauskeskiarvot -0,2) sekä kunnan aktiivisuudesta ammattitaitoisen työvoiman turvaamisessa (vastauskeskiarvo -0,3).

G. JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNTIEN HANKINTAPOLITIikka

Kaupungin hankintapolitiikka sai osakseen vahvaa kritiikkiä. Tämä oli samalla ainoa osio, jossa kritiikki oli voimakkaampaa kuin edellisellä mittauskerralla. Vain kysymykset palveluiden yleisestä tasosta ja kaupungin hankintaosaamisesta tuotti lievästi paremman tuloksen kuin edellisellä kerralla.

Kysymyksiin yrittäjien mahdollisuuksista osallistua kaupungin järjestämistä palveluiden tuottamiseen (vastauskeskiarvo -0,9 pistettä), paikallisten yrittäjien asemaan kaupungin järjestämissä tarjouskilpailuissa (vastauskeskiarvo -0,9) ja hankintapolitiikan merkityksestä yritysten kasvun ja kehittymisen kannalta (vastauskeskiarvo -0,8) saatiin hyvin negatiivisia vastauksia. Vaikka arvio hankintaosaamisesta oli parantunut, se oli edelleen hyvin negatiivinen (vastauskeskiarvo -0,7). Palveluiden yleisen tason arvioitiin olevan hieman negatiivisella puolella (vastauskeskiarvo -0,1). Helsingissä oltiin selvästi kriittisempiä kuin koko maassa keskimäärin kaikissa tämän osion kysymyksissä.

H. INFRASTRUKTUURI

Infrastruktuurijaksossa kysyttiin melko heterogeenisiä kysymyksiä, joten vastausten keskiarvot vaihtelivat enemmän kuin muissa kysymysryhmissä. Positiivisimmat arviot annettiin kunnallistekniikasta (vastauskeskiarvo 0,4 pistettä). Kaikki muut vastaukset olivat negatiivisia, vaikka arviot olivat kohentuneet edellisestä kerrasta osin selvästikin.

Negatiivisimmat arviot annettiin tila- ja tonttikysymyksestä (vastauskeskiarvo -0,6) ja kaavoitusjärjestelyistä sekä kiinteistöverotuksesta (vastauskeskiarvot -0,5). Kunnallistekniikan vastausta lukuun ottamatta kaikki arviot olivat maan keskiarvon alapuolella.

I. SEUDULLISEN KEHITTÄMISYHTIÖN TAI VASTAAVAN TOIMINTA

Tämä kysymysjakso oli uusi. Sillä haluttiin selvittää erikseen seudullisten kehittämissyhtiöiden tai vastaavien muiden kuntien yhteisten organisaatioitten toimintaa paikallisen elinkeinopolitiikan näkökulmasta. Osioon saatiin kauttaaltaan negatiivinen palaute, joka oli selkeästi maan keskiarvon alapuolella.

J. PÄÄTÖSTEN YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

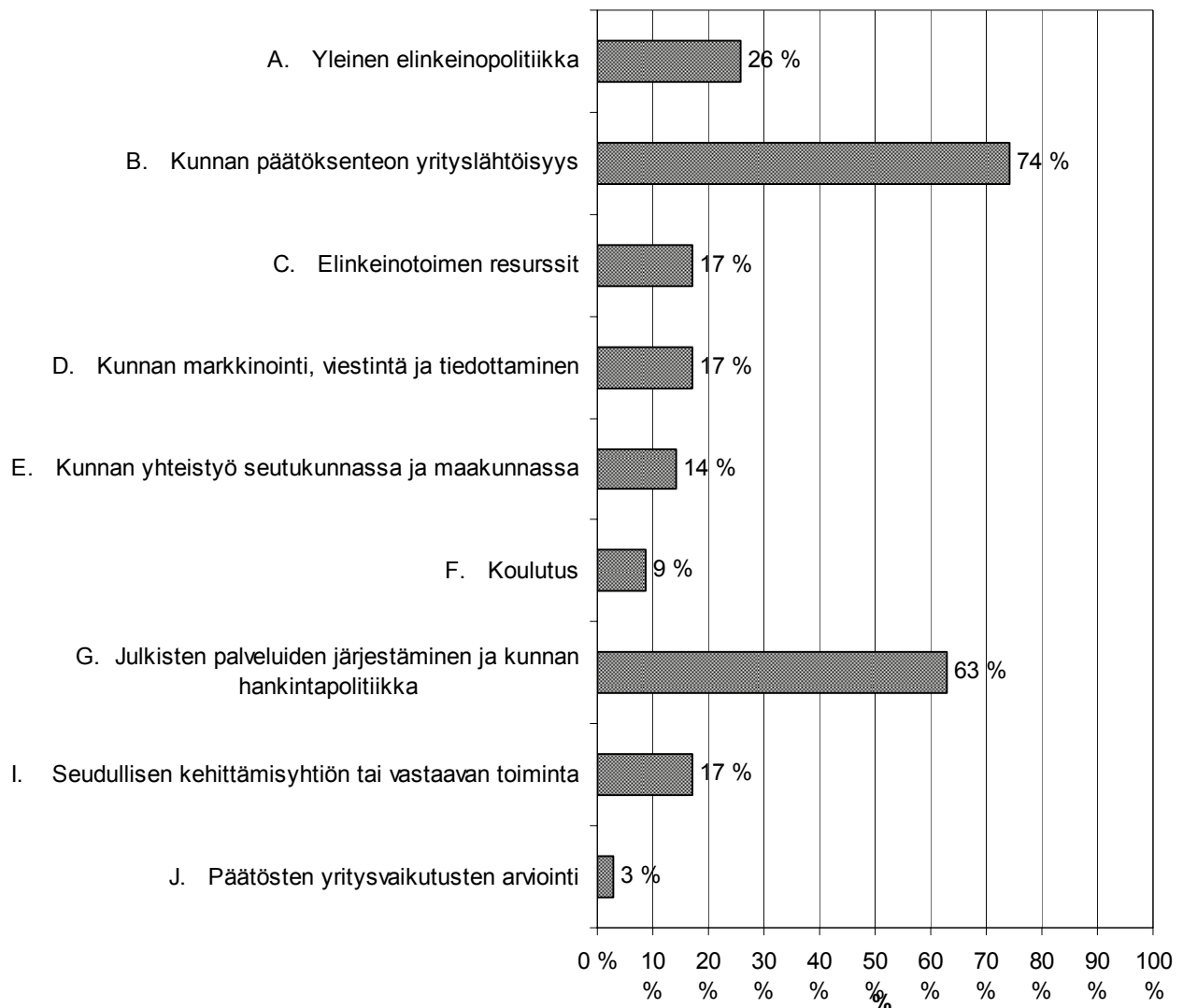
Myös tämä osio oli uusi. Yritysvaikutusten arviointi on noussut keskeiseksi elinkeinopolitiikan teemaksi, ja sitä haluttiin seurata mittaristokyselyllä erikseen.

Arvio kaupungin elinkeinotoimen resurssien hyödyntämisestä oli lievästi positiivinen (vastauskeskiarvo 0,1) ja neutraali koskien kysymystä yritysten kuulemisesta osana päätöksentekoa. Nämä vastaukset olivat maan keskiarvotason yläpuolella. Sen sijaan arviot virkamiesjohdon (vastauskeskiarvo -0,5) ja luottamuselinten (vastauskeskiarvo -0,4) toiminnasta vaikutusarvioinnissa olivat kriittisiä ja samalla jonkin verran heikompia kuin koko maassa keskimäärin.

Tärkeimmiksi katsotut kysymysryhmät

Yrittäjiä pyydettiin osana tutkimusta määrittelemään kysytyistä osa-alueista kolme tärkeintä. Tästä kysymyksestä jätettiin pois infrastruktuuri-osa-alue, koska se sisälsi niin heterogeenisiä kysymyksiä.

Helsingissä kolme eninteen mainintoja saanutta osa-alueita olivat kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys, julkisten palveluiden järjestäminen ja kunnan hankintapolitiikka sekä yleinen elinkeinopolitiikka. Nämä ovat samat kuin kahden vuoden takaisessa kyselyssä. Nyt kuitenkin palvelurakenteet ja hankintapolitiikka menivät selvästi yleisen elinkeinopolitiikan ohitse. Tämä on poikkeuksellista koko maan keskiarvoon verrattuna, sillä yleinen elinkeinopolitiikka on koko maan tuloksissa selvästi toisena päätöksenteon yrityslähtöisyyden jälkeen.

KUNTIEN ELINKEINOPOLITIIKAN MITTARISTO

Paikallisyhdistys: **Helsinki**
Aluejärjestö: **Helsingin Yrittäjät ry**

Tulostettu: 27-maalis-2008

Vastausten lukumäärät

Kunta: 35 kpl
Alue: 35 kpl
Seutukunta: 110 kpl
Koko maan vastausten määrä: 1 860 kpl
Kyselyyn vastanneiden paikallisyhdistysten määrä 240 kpl

Seutukunta: Helsingin seutukunta
Kuntakeskus: Helsinki

Asteikko

-2 = Täysin eri mieltä
-1 = Jokseenkin eri mieltä
0 = Neutraali mielipide
1 = Jokseenkin samaa mieltä
2 = Täysin samaa mieltä

Kunnan tilastotiedot

Vuosi: 2006
Kunta: Helsinki
Toimipaikkojen lukumäärä: 37 837 kpl
Henkilöstö: 229 226 henkilöä
Yritysten liikevaihto: 61 351 817 euroa (1000)

Lähde: Tilastokeskus

KOKO AINEISTO	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Keskiarvot	-0,1	-0,1	0,0	0,4	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,1
Kokonaistulos pisteytettyinä asteikolla 0 - 100	48	48	0	10	48	0	50	48	48	-1	-3
A. YLEINEN ELINKEINOPOLIITIIKKA	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunnan ja yrittäjien välinen yhteistyö on hyvää	0,5	0,5	0,0	-0,2	0,5	0,0	0,6	-0,1	0,4	0,1	0,1
Kunta ja yrittäjät asettavat elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä	0,3	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3
Kunnan elinkeinopolitiikka tukee yritysten toimintaympäristön ja yritystoiminnan kehittämistä	0,3	0,3	0,0	0,1	0,3	0,0	0,4	-0,1	0,3	0,0	0,3
Kunnassa on ajantasainen elinkeinopolitiittinen ohjelma	1,0	1,0	0,0	0,5	1,0	0,0	0,5	0,5	0,1	0,9	0,2
Kunta toteuttaa asetettuja elinkeinopolitiikan tavoitteita määrätietoisesti	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2
Kunta seuraa järjestelmällisesti elinkeinopolitiikan tuloksia	0,3	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,3	0,2
B. KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunnan päätöksenteko on yrittäjien toiminnan kannalta ennustettavaa ja pitkäjänteistä	-0,1	-0,1	0,0	0,5	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,4
Kunnan päätöksenteko on yrittäjien toiminnan kannalta riittävän nopeaa	-0,5	-0,5	0,0	0,8	-0,5	0,0	-0,5	0,0	-0,3	-0,2	0,2
Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja eri lautakunnat edistävät toiminnallaan ja päätöksillään yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,2	-0,2	0,0	0,5	-0,2	0,0	-0,2	0,0	-0,2	0,0	0,2
Kunnan virkamiesjohto edistää toiminnallaan ja päätöksillään yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,1	-0,1	0,0	0,3	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,0	-0,1	0,2
Kunnan päätöksenteko pohjautuu yritysvaikutuksen johdonmukaiseen selvittämiseen ja analysoimiseen	-0,5	-0,5	0,0	0,7	-0,5	0,0	-0,3	-0,2	-0,4	-0,1	0,1
C. ELINKEINOTOIMEN RESURSSIT	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta hoitaa elinkeinotoiminta ammattimaisesti	0,3	0,3	0,0	0,5	0,3	0,0	0,2	0,1	-0,1	0,4	0,2
Kunnalla on riittävät elinkeinotoimien resurssit	0,2	0,2	0,0	0,6	0,2	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,3	0,2
Kunnan elinkeinotoimien resurssit on kohdennettu oikeisiin asioihin	0,1	0,1	0,0	0,7	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,3	0,2
Kunnan konkreettiset panokset yritystoiminnan kehittämiseen tehdään oikeudenmukaisesti	-0,3	-0,3	0,0	0,7	-0,3	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	0,0
D. KUNNAN VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	Kunnan ka	Alueen ka	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskuku- sen ka	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suome- n ka	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta antaa riittävästi ja ajoissa tietoa päätöksistä ja suunnitelmista, jotka koskevat yrittäjiä	-0,1	-0,1	0,0	0,4	-0,1	0,0	0,1	-0,2	-0,2	0,1	0,2
Kunnan elinkeinopolitiikan tavoitteet ovat näkyvästi esillä ja helposti saatavilla kunnan internet-sivuilta	0,2	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	-0,1	-0,1	0,3	0,1
Kunnan panostus imagomarkkinointiin on riittävä ja tuloksellista	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,3	0,2

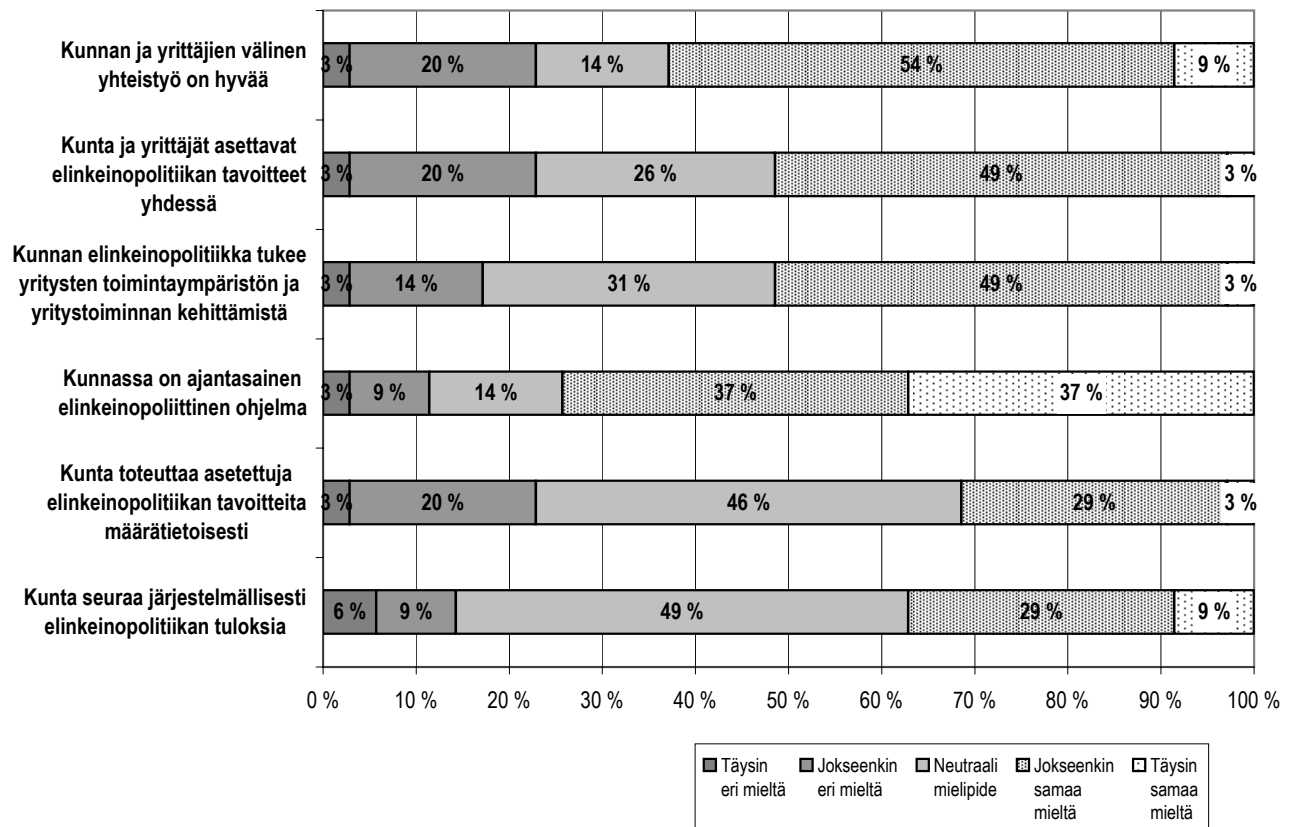
E. KUNNAN YHTEISTYÖ SEUTUKUNNASSA JA MAAKUNNASSA	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunnan seudullinen yhteistyö on riittävän yrittäjälähtöistä	-0,3	-0,3	0,0		-0,3	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	
Kunnan osallistuminen ylikunnallisiin kehittämishankkeisiin tukee paikallisten yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,1	-0,1	0,0	0,5	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,1
Yrityksillä on mahdollisuus vaikuttaa seudullisen elinkeinopoliittikan suunnitteluun ja toteuttamiseen.	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
F. KOULUTUS	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Oppilaitosten ja yritysten välillä on kunnassa riittävästi yhteistyötä	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,1	0,0	0,2
Oppilaitokset kunnassa kannustavat riittävästi yrittäjyyteen	-0,2	-0,2	0,0	0,3	-0,2	0,0	0,0	-0,2	0,0	-0,2	0,3
Kunta toimii aktiivisesti, jotta yritykset saavat ammattitaitoista työvoimaa	-0,3	-0,3	0,0	0,3	-0,3	0,0	-0,2	-0,1	-0,3	0,0	0,1
Yrittäjillä on kunnassa riittävästi mahdollisuuksia oman osaamisensa kehittämiseen	0,4	0,4	0,0	-0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	-0,1	0,5	0,1
Yrittäjyyskasvatus on osa kunnan elinkeinopoliittikkaa	-0,2	-0,2	0,0		-0,2	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	
G. JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNNAN HANKINTAPOLITIIKKA	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta on järjestänyt julkiset palvelut tehokkaasti ja laadukkaasti	-0,1	-0,1	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,1	-0,2	0,0
Kunta antaa yrittäjille tasavertaisen mahdollisuuden tuottaa kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita	-0,9	-0,9	0,0	0,8	-0,9	0,0	-0,4	-0,5	-0,3	-0,6	0,1
Kunta tarjoaa paikallisille yrittäjille mahdollisuuden osallistua kaikkiin kunnan järjestämiin tarjouskilpailuihin	-0,9	-0,9	0,0	0,7	-0,9	0,0	-0,3	-0,6	-0,1	-0,8	0,1
Kunnan hankintapolitiikka tukee myös pk-yritysten kasvua ja kehittämistä	-0,8	-0,8	0,0		-0,8	0,0	-0,5	-0,3	-0,4	-0,4	
Kunnan hankintaosaaminen on riittävällä tasolla.	-0,7	-0,7	0,0		-0,7	0,0	-0,4	-0,3	-0,5	-0,2	
H. INFRASTRUKTUURI	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta on aktiivisesti huolehtinut yrittäjien tarvitsemista liikenne- ja tietoliikenneyhteyksistä	-0,3	-0,3	0,0	0,4	-0,3	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	0,2
Kunnan kaavoituksessa otetaan huomioon yrittäjien tarpeet	-0,5	-0,5	0,0	0,5	-0,5	0,0	-0,2	-0,3	0,1	-0,6	0,1
Kunta on huolehtinut yrittäjien tontti- ja tilatarpeista	-0,6	-0,6	0,0	0,6	-0,6	0,0	-0,5	-0,1	0,1	-0,7	0,0
Kunnallistekniikka on järjestetty yrittäjien kannalta tehokkaasti	0,4	0,4	0,0	-0,1	0,4	0,0	0,2	0,2	0,3	0,1	0,1
Kunnan päätökset kunnallisveroprosentista tukevat yrittäjien toimintaa	-0,2	-0,2	0,0	0,7	-0,2	0,0	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,1
Kunnan päätökset kiinteistöveron suuruudesta tukevat yrittäjien toimintaa	-0,5	-0,5	0,0	0,7	-0,5	0,0	-0,4	-0,1	-0,2	-0,3	0,2

I. SEUDULLISEN KEHITTÄMISYHTIÖN TAI VASTAAVAN TOIMINTA	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta on yrittäjälähtöistä	-0,4	-0,4	0,0		-0,4	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,6	
Seudullisen kehittämissyhtiön toiminta tunnetaan hyvin yrittäjien keskuudessa	-0,6	-0,6	0,0		-0,6	0,0	-0,4	-0,2	0,0	-0,6	
Seudullinen kehittämissyhtiö toteuttaa tehokkaasti kuntien elinkeinopoliittisia tavoitteita	-0,2	-0,2	0,0		-0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,1	-0,3	
Seudullinen kehittämissyhtiö on tiedottanut tavoitteistaan ja painopisteistään hyvin	-0,6	-0,6	0,0		-0,6	0,0	-0,5	-0,1	0,0	-0,6	
J. PÄÄTÖSTEN YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta käyttää päätöksenteossään tehokkaasti sen oman elinkeinotoimen tietoja ja osaamista	0,1	0,1	0,0		0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	
Kunta kuuntelee yrittäjiä tehdessään päätöksiä, jotka vaikuttavat yrityksiin	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,1	
Kunnan virkamiesjohto ottaa yritysvaikutukset huomioon jo valmistellessaan päätöksiä	-0,5	-0,5	0,0		-0,5	0,0	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3	
Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja eri lautakunnat ottavat yritysvaikutukset huomioon päätöksiä tehdessään	-0,4	-0,4	0,0		-0,4	0,0	-0,3	-0,1	-0,3	-0,1	

luvut keskiarvoja

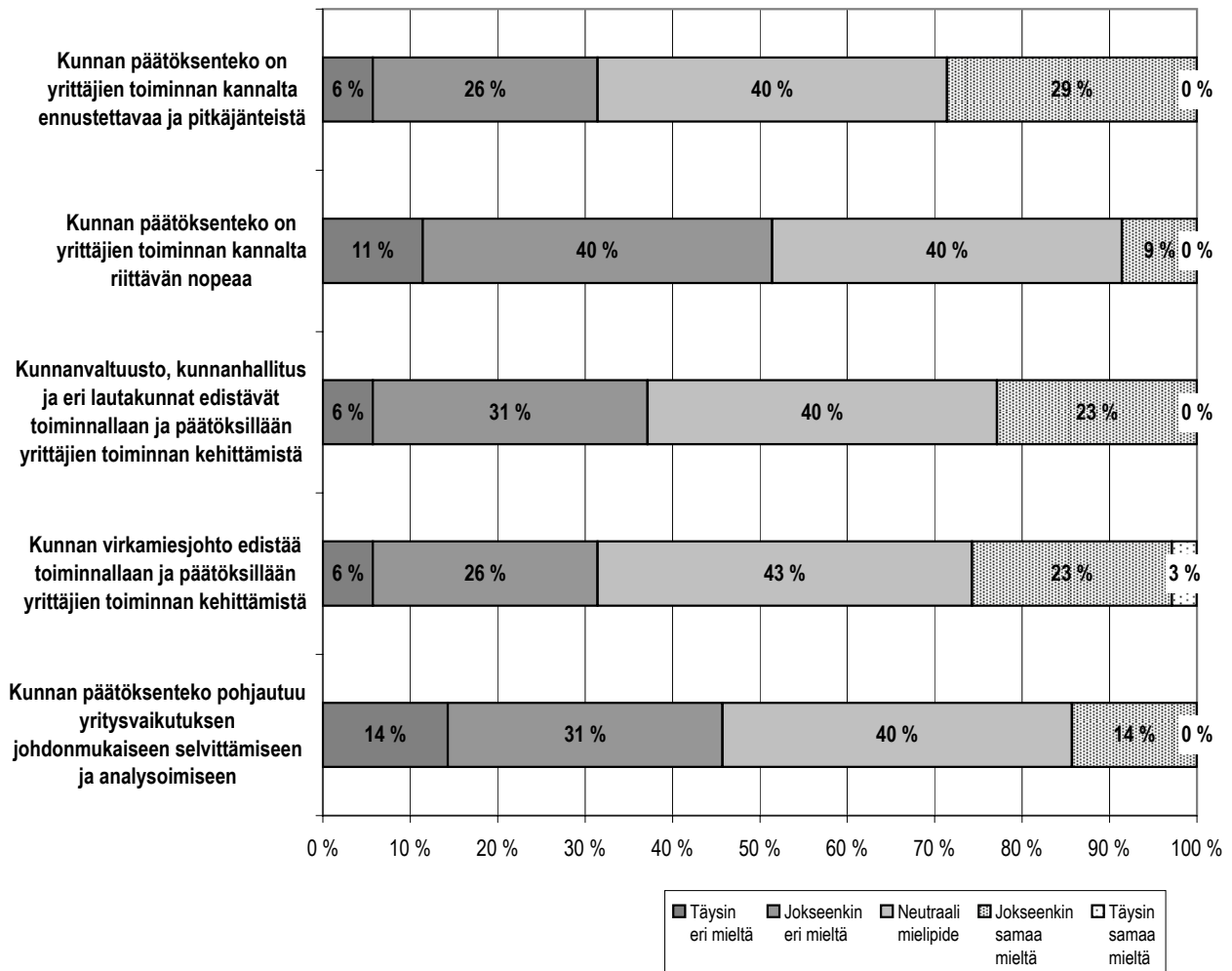
	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
KOKO AINEISTO	-0,1	-0,1	0,0	0,4	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,1

A. YLEINEN ELINKEINOPOLITIIKKA	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunnan ja yrittäjien välinen yhteistyö on hyvää	0,5	0,5	0,0	-0,2	0,5	0,0	0,6	-0,1	0,4	0,1	0,1
Kunta ja yrittäjät asettavat elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä	0,3	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,3	0,3
Kunnan elinkeinopolitiikka tukee yritysten toimintaympäristön ja yritystoiminnan kehittämistä	0,3	0,3	0,0	0,1	0,3	0,0	0,4	-0,1	0,3	0,0	0,3
Kunnassa on ajantasainen elinkeinopoliittinen ohjelma	1,0	1,0	0,0	0,5	1,0	0,0	0,5	0,5	0,1	0,9	0,2
Kunta toteuttaa asetettuja elinkeinopolitiikan tavoitteita määrätietoisesti	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2
Kunta seuraa järjestelmällisesti elinkeinopolitiikan tuloksia	0,3	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,3	0,2

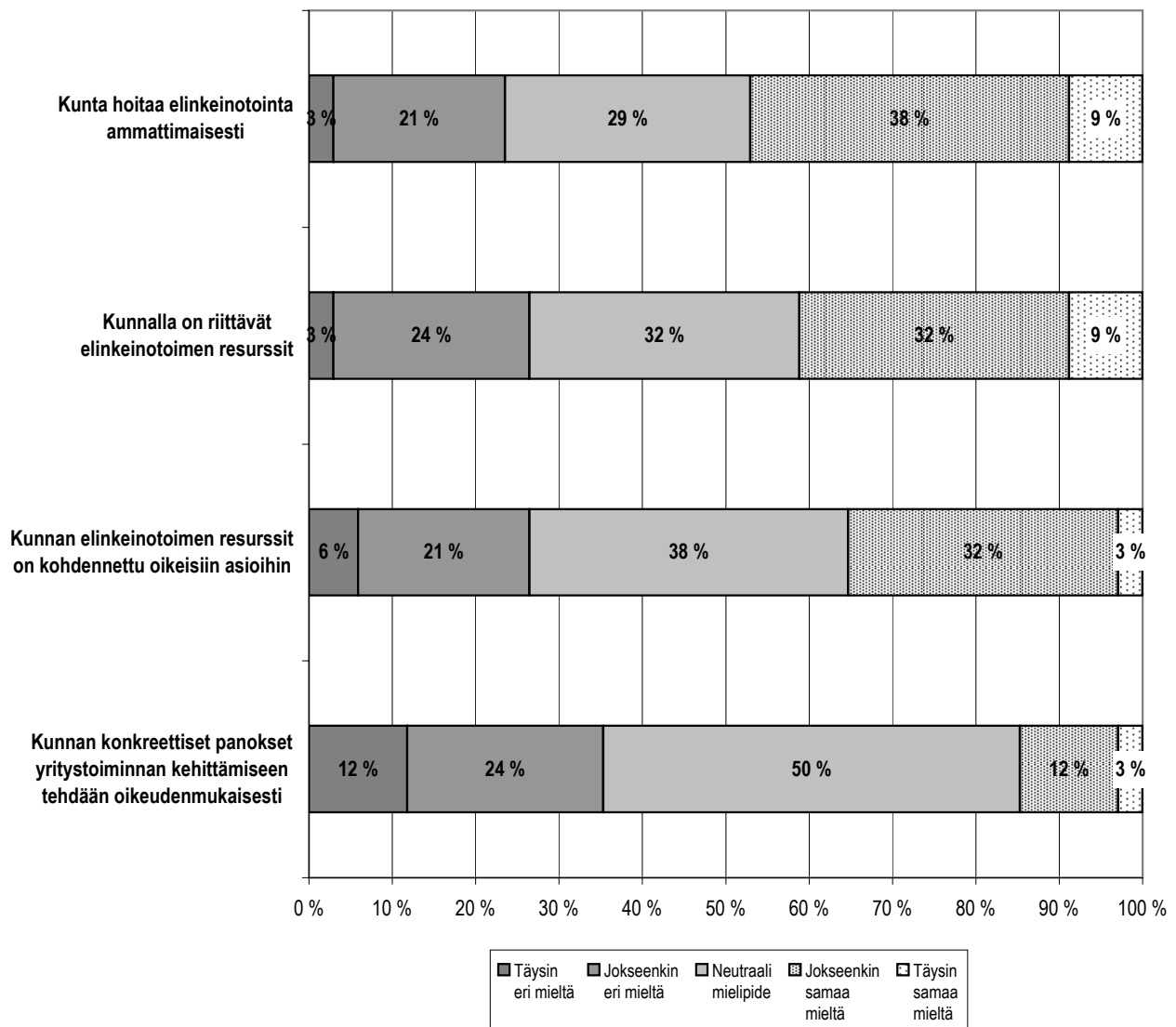
luvut keskiarvoja

B. KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunnan päätöksenteko on yrittäjien toiminnan kannalta ennustettavaa ja pitkäjänteistä	-0,1	-0,1	0,0	0,5	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,4
Kunnan päätöksenteko on yrittäjien toiminnan kannalta riittävän nopeaa	-0,5	-0,5	0,0	0,8	-0,5	0,0	-0,5	0,0	-0,3	-0,2	0,2
Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja eri lautakunnat edistävät toiminnallaan ja päätöksillään yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,2	-0,2	0,0	0,5	-0,2	0,0	-0,2	0,0	-0,2	0,0	0,2
Kunnan virkamiesjohto edistää toiminnallaan ja päätöksillään yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,1	-0,1	0,0	0,3	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,0	-0,1	0,2
Kunnan päätöksenteko pohjautuu yritysvaikutuksen johdonmukaiseen selvittämiseen ja analysoimiseen	-0,5	-0,5	0,0	0,7	-0,5	0,0	-0,3	-0,2	-0,4	-0,1	0,1

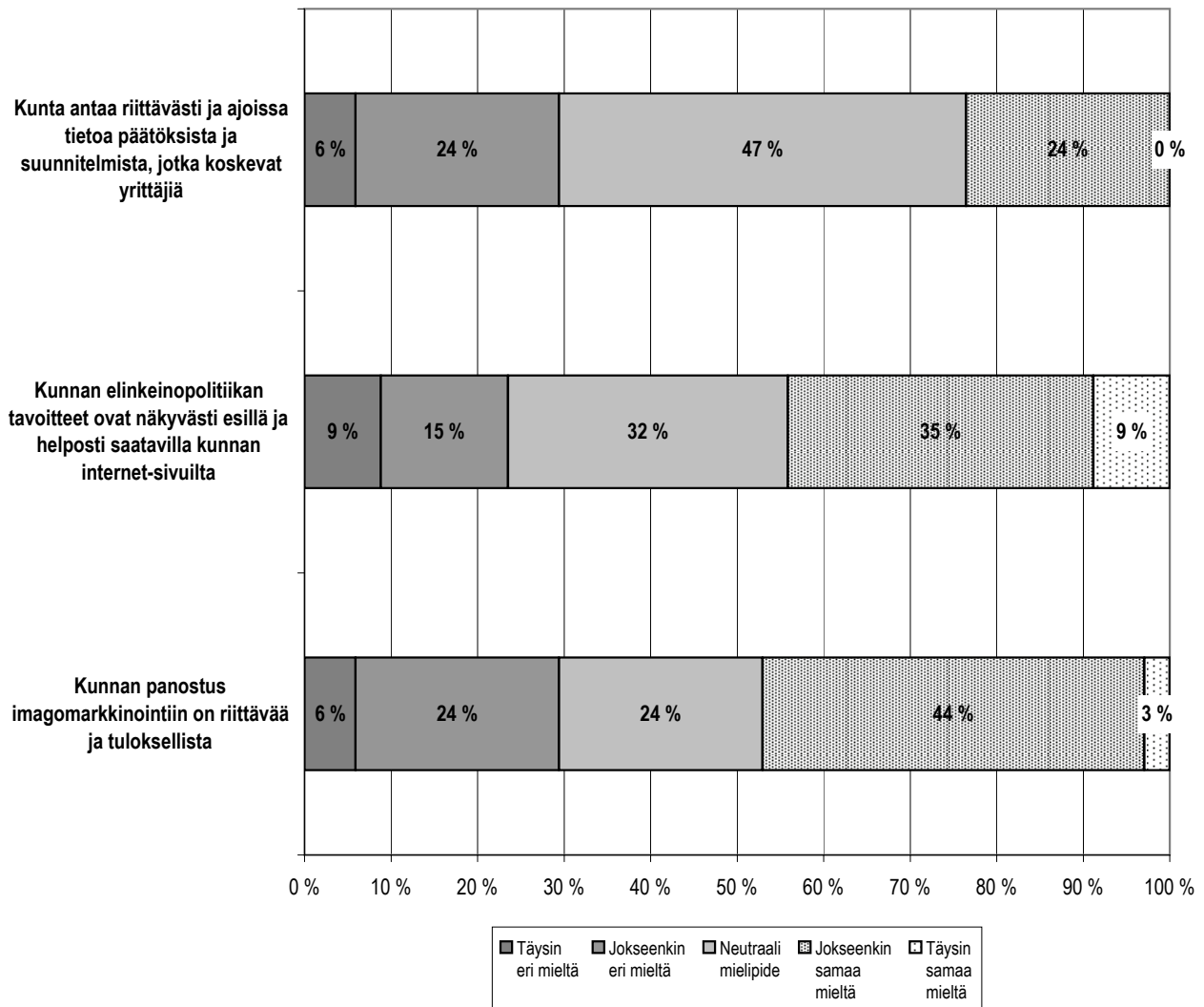
luvut keskiarvoja

C. ELINKEINOTOIMEN RESURSSIT	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta hoitaa elinkeinotointa ammattimaisesti	0,3	0,3	0,0	0,5	0,3	0,0	0,2	0,1	-0,1	0,4	0,2
Kunnalla on riittävät elinkeinotoimen resurssit	0,2	0,2	0,0	0,6	0,2	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,3	0,2
Kunnan elinkeinotoimen resurssit on kohdennettu oikeisiin asioihin	0,1	0,1	0,0	0,7	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,3	0,2
Kunnan konkreettiset panokset yritystoiminnan kehittämiseen tehdään oikeudenmukaisesti	-0,3	-0,3	0,0	0,7	-0,3	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	

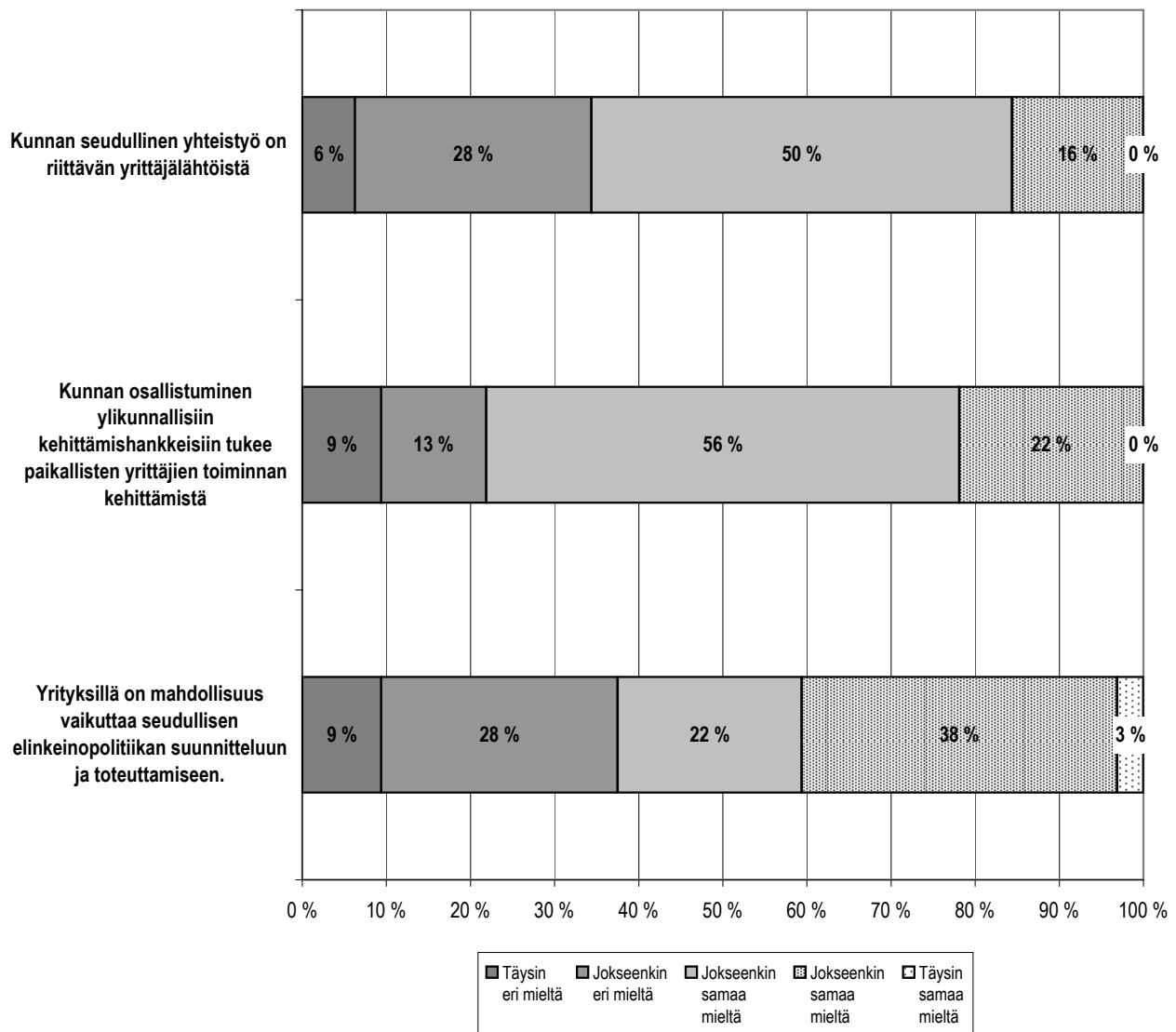
luvut keskiarvoja

D. KUNNAN MARKKINOINTI, VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta antaa riittävästi ja ajoissa tietoa päätöksistä ja suunnitelmista, jotka koskevat yrittäjiä	-0,1	-0,1	0,0	0,4	-0,1	0,0	0,1	-0,2	-0,2	0,1	0,2
Kunnan elinkeinopolitiikan tavoitteet ovat näkyvästi esillä ja helposti saatavilla kunnan internet-sivuilta	0,2	0,2	0,0	0,3	0,2	0,0	0,3	-0,1	-0,1	0,3	0,1
Kunnan panostus imagomarkkinointiin on riittävää ja tuloksellista	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,3	0,2

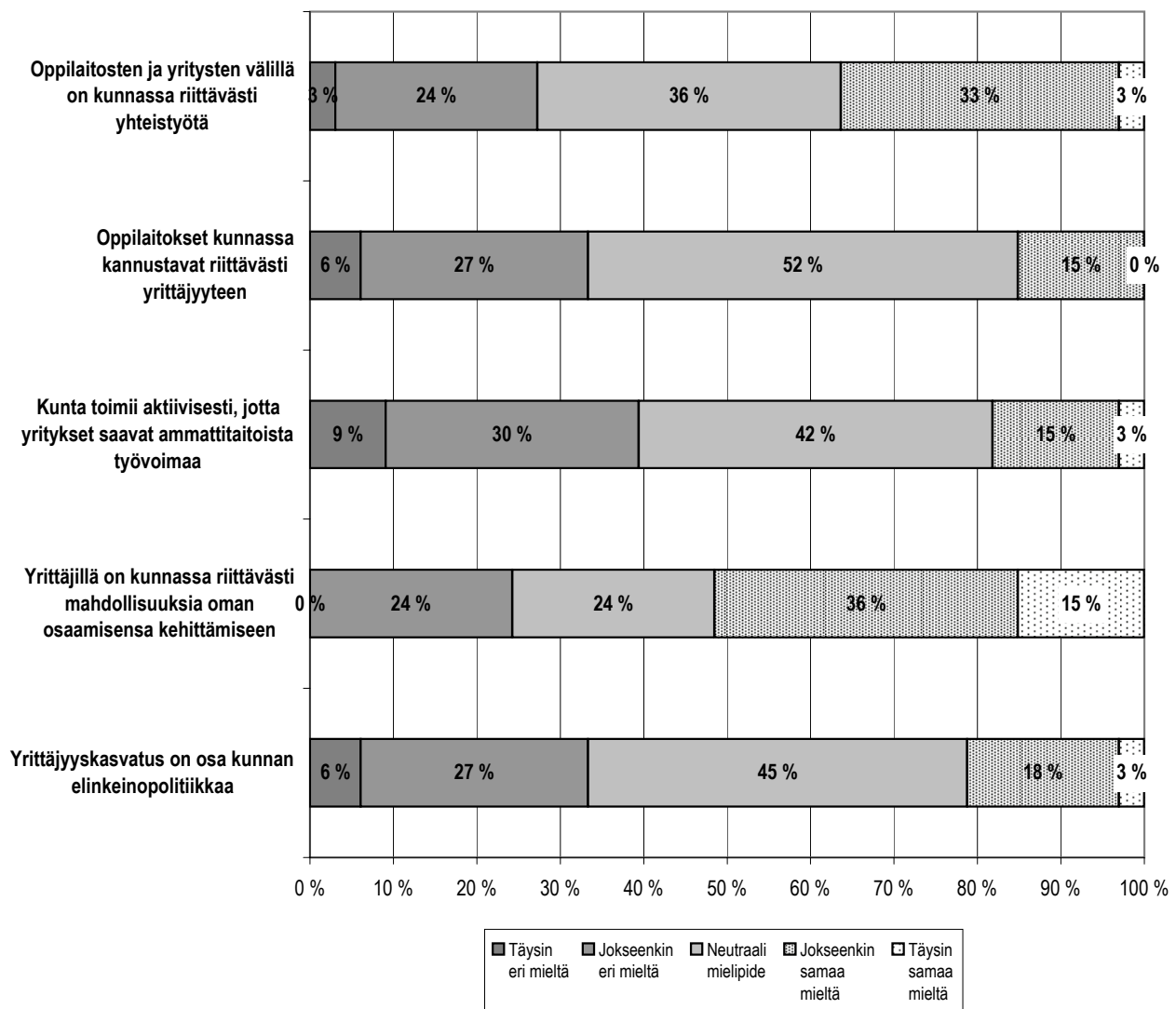
luvut keskiarvoja

E. KUNNAN YHTEISTYÖ SEUTUKUNNASSA JA MAAKUNNASSA	Kunta	Alue	Ero- tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta- keskus	Ero- tus	Seutu- kunta	Ero- tus	Suomi	Ero- tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunnan seudullinen yhteistyö on riittävän yrittäjälähtöistä	-0,3	-0,3	0,0	0,7	-0,3	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	
Kunnan osallistuminen ylikunnallisiin kehittämishankkeisiin tukee paikallisten yrittäjien toiminnan kehittämistä	-0,1	-0,1	0,0	0,5	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,1
Yrityksillä on mahdollisuus vaikuttaa seudullisen elinkeinopolitiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen.	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

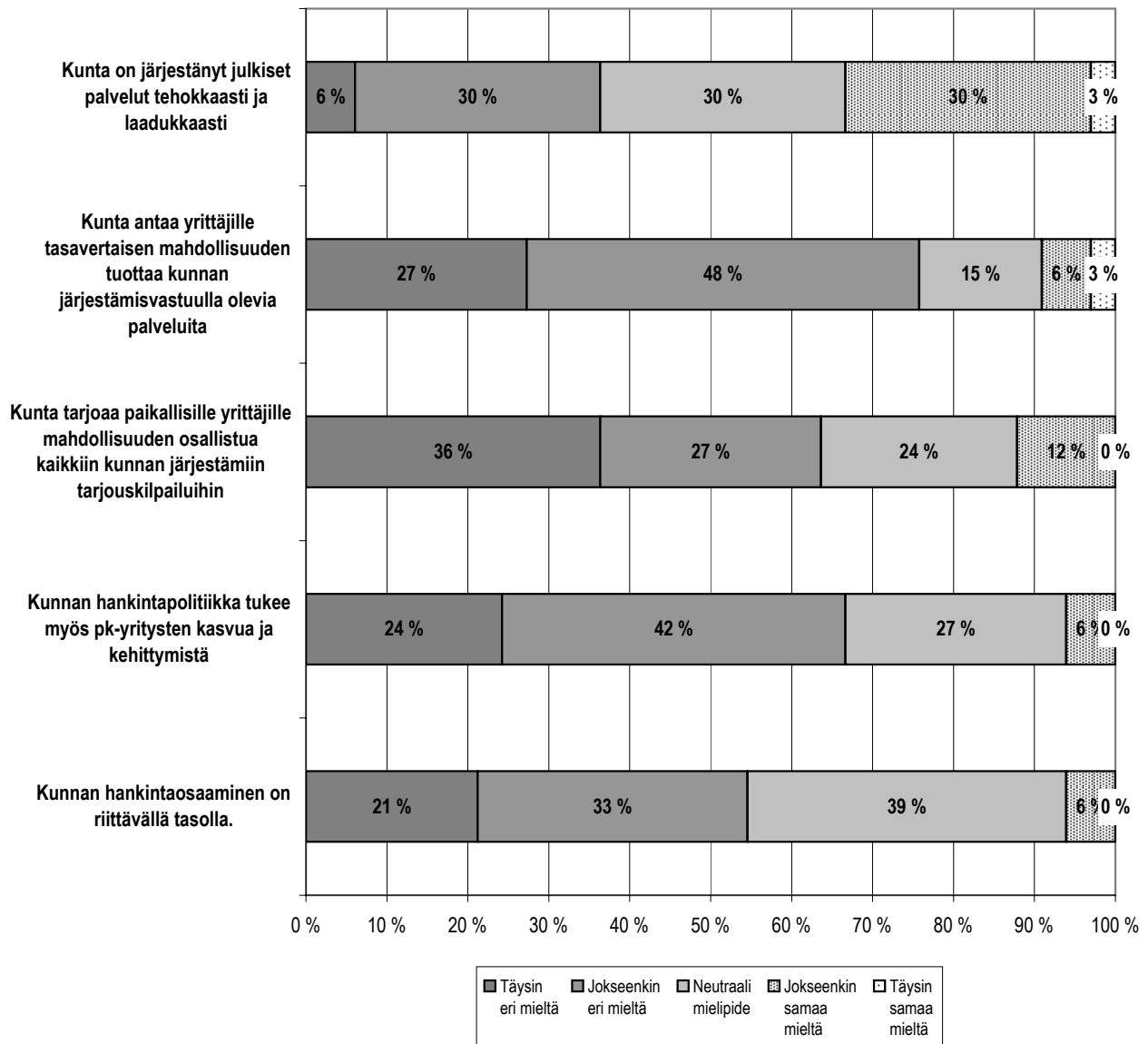
luvut keskiarvoja

F. KOULUTUS	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Oppilaitosten ja yritysten välillä on kunnassa riittävästi yhteistyötä	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,1	0,0	0,2
Oppilaitokset kunnassa kannustavat riittävästi yrittäjyyteen	-0,2	-0,2	0,0	0,3	-0,2	0,0	0,0	-0,2	0,0	-0,2	0,3
Kunta toimii aktiivisesti, jotta yritykset saavat ammattitaitoista työvoimaa	-0,3	-0,3	0,0	0,3	-0,3	0,0	-0,2	-0,1	-0,3	0,0	0,1
Yrittäjillä on kunnassa riittävästi mahdollisuuksia oman osaamisensa kehittämiseen	0,4	0,4	0,0	-0,4	0,4	0,0	0,2	0,2	-0,1	0,5	0,1
Yrittäjyyskasvatus on osa kunnan elinkeinopolitiikkaa	-0,2	-0,2	0,0	0,2	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	

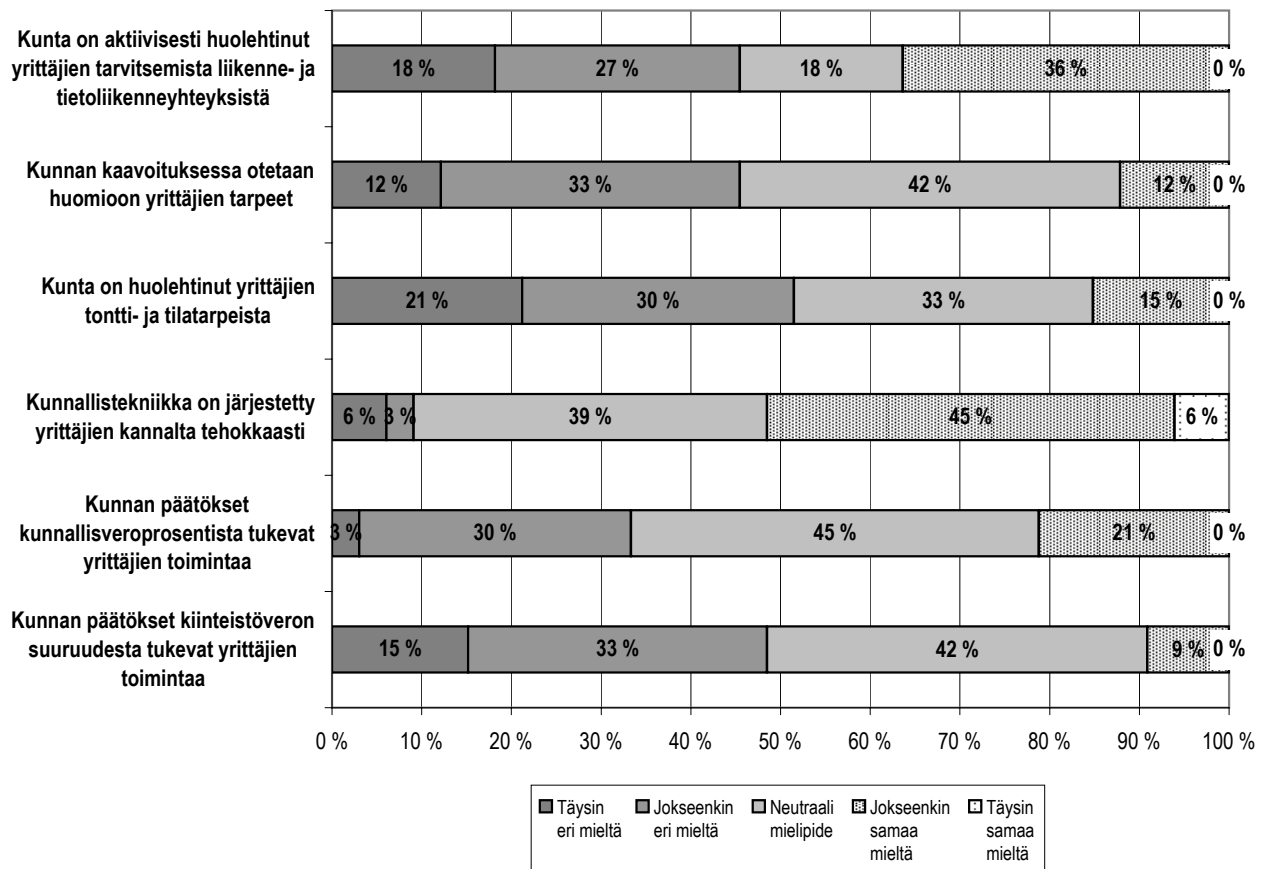

luvut keskiarvoja

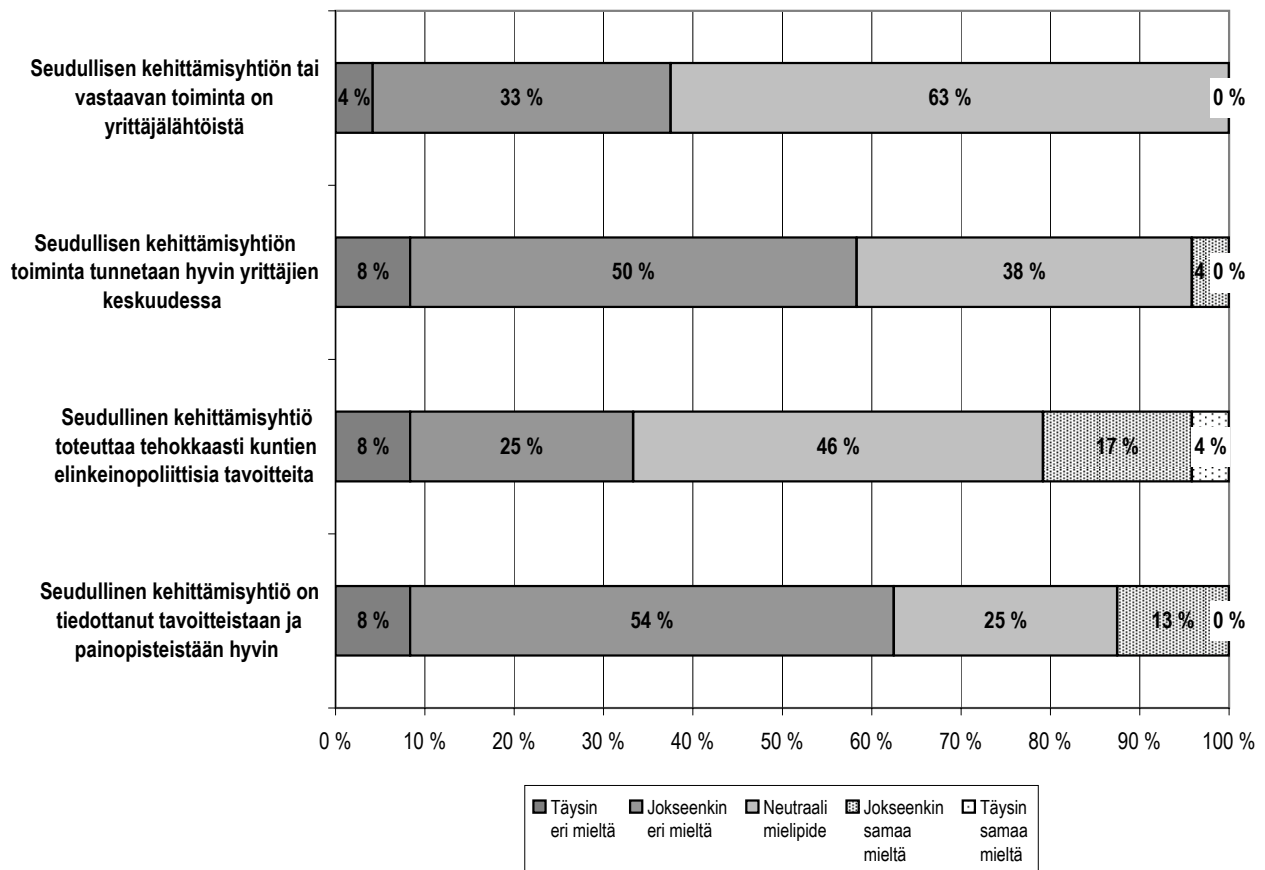
G. JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNNAN HANKINTAPOLITIIKKA	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta on järjestänyt julkiset palvelut tehokkaasti ja laadukkaasti	-0,1	-0,1	0,0	0,2	-0,1	0,0	0,1	-0,2	0,1	-0,2	0,0
Kunta antaa yrittäjille tasavertaisen mahdollisuuden tuottaa kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluita	-0,9	-0,9	0,0	0,8	-0,9	0,0	-0,4	-0,5	-0,3	-0,6	0,1
Kunta tarjoaa paikallisille yrittäjille mahdollisuuden osallistua kaikkiin kunnan järjestämiin tarjouskilpailuihin	-0,9	-0,9	0,0	0,7	-0,9	0,0	-0,3	-0,6	-0,1	-0,8	0,1
Kunnan hankintapolitiikka tukee myös pk-yritysten kasvua ja kehittymistä	-0,8	-0,8	0,0	0,7	-0,8	0,0	-0,5	-0,3	-0,4	-0,4	
Kunnan hankintaosaaminen on riittävällä tasolla.	-0,7	-0,7	0,0	0,8	-0,7	0,0	-0,4	-0,3	-0,5	-0,2	

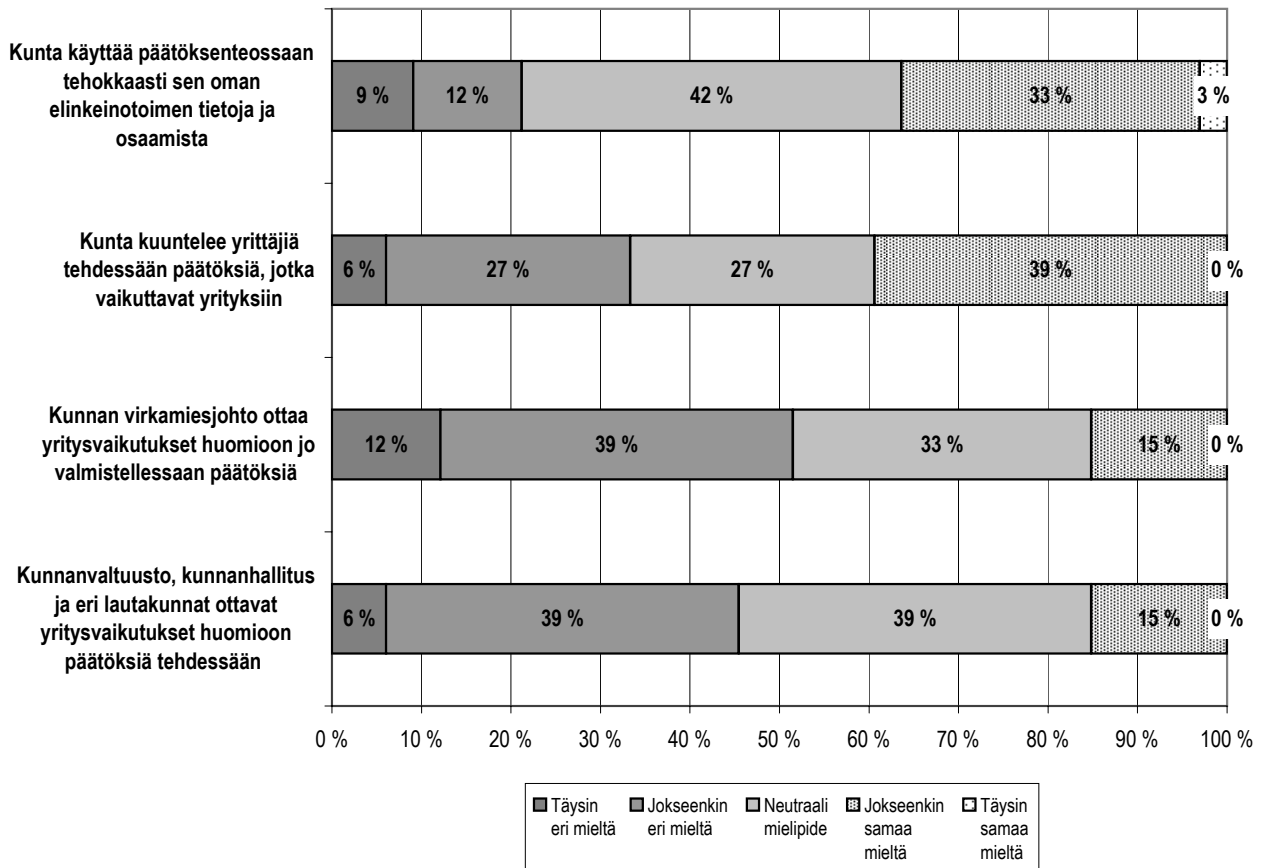
H. INFRASTRUKTUURI	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta on aktiivisesti huolehtinut yrittäjien tarvitsemista liikenne- ja tietoliikenneyhteyksistä	-0,3	-0,3	0,0	0,4	-0,3	0,0	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	0,2
Kunnan kaavoituksessa otetaan huomioon yrittäjien tarpeet	-0,5	-0,5	0,0	0,5	-0,5	0,0	-0,2	-0,3	0,1	-0,6	0,1
Kunta on huolehtinut yrittäjien tontti- ja tilatarpeista	-0,6	-0,6	0,0	0,6	-0,6	0,0	-0,5	-0,1	0,1	-0,7	0,0
Kunnallistekniikka on järjestetty yrittäjien kannalta tehokkaasti	0,4	0,4	0,0	-0,1	0,4	0,0	0,2	0,2	0,3	0,1	0,1
Kunnan päätökset kunnallisveroprosentista tukevat yrittäjien toimintaa	-0,2	-0,2	0,0	0,7	-0,2	0,0	-0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,1
Kunnan päätökset kiinteistöveron suuruudesta tukevat yrittäjien toimintaa	-0,5	-0,5	0,0	0,7	-0,5	0,0	-0,4	-0,1	-0,2	-0,3	0,2

I. SEUDULLISEN KEHITTÄMISYHTIÖN TAI VASTAAVAN TOIMINTA	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminta on yrittäjälähtöistä	-0,4	-0,4	0,0		-0,4	0,0	-0,1	-0,3	0,2	-0,6	
Seudullisen kehittämissyhtiön toiminta tunnetaan hyvin yrittäjien keskuudessa	-0,6	-0,6	0,0		-0,6	0,0	-0,4	-0,2	0,0	-0,6	
Seudullinen kehittämissyhtiö toteuttaa tehokkaasti kuntien elinkeinopoliittisia tavoitteita	-0,2	-0,2	0,0		-0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,1	-0,3	
Seudullinen kehittämissyhtiö on tiedottanut tavoitteistaan ja painopisteistään hyvin	-0,6	-0,6	0,0		-0,6	0,0	-0,5	-0,1	0,0	-0,6	

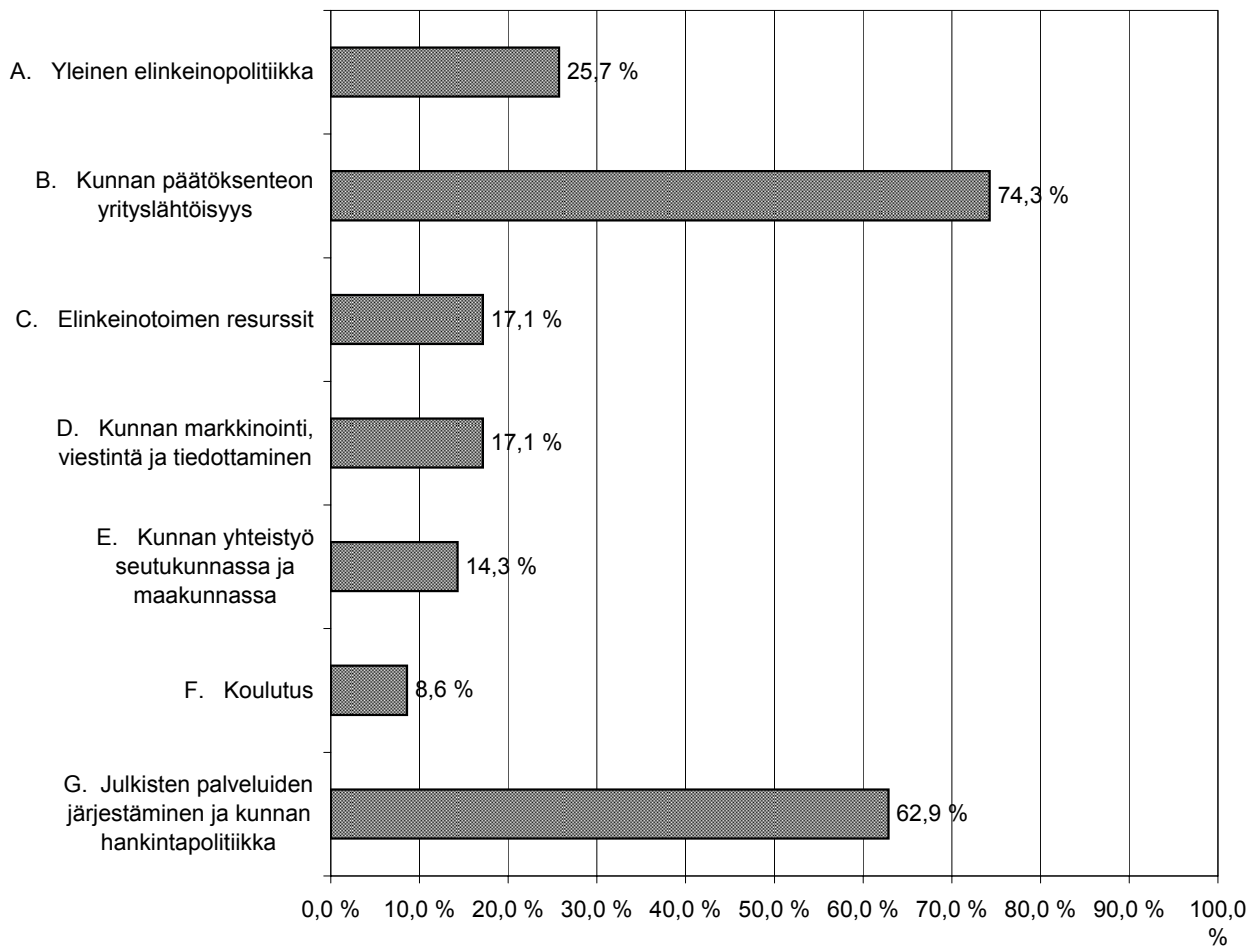

J. PÄÄTÖSTEN YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Kunta	Alue	Ero-tus	Alueen muutos vuoteen 2006	Kunta-keskus	Ero-tus	Seutu-kunta	Ero-tus	Suomi	Ero-tus	Suomen muutos vuoteen 2006
Kunta käyttää päätöksenteossään tehokkaasti sen oman elinkeinotoimen tietoja ja osaamista	0,1	0,1	0,0		0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	
Kunta kuuntelee yrittäjiä tehdessään päätöksiä, jotka vaikuttavat yrityksiin	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,1	-0,1	-0,1	0,1	
Kunnan virkamiesjohto ottaa yritysvaikutukset huomioon jo valmistellessaan päätöksiä	-0,5	-0,5	0,0		-0,5	0,0	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3	
Kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja eri lautakunnat ottavat yritysvaikutukset huomioon päätöksiä tehdessään	-0,4	-0,4	0,0		-0,4	0,0	-0,3	-0,1	-0,3	-0,1	

KOLME TÄRKEINTÄ OSA-ALUETTA: MAININTOJEN LUKUMÄÄRÄ

	%
A. Yleinen elinkeinopolitiikka	25,7 %
B. Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys	74,3 %
C. Elinkeinoitoimen resurssit	17,1 %
D. Kunnan markkinointi, viestintä ja tiedottaminen	17,1 %
E. Kunnan yhteistyö seutukunnassa ja maakunnassa	14,3 %
F. Koulutus	8,6 %
G. Julkisten palveluiden järjestäminen ja kunnan hankintapolitiikka	62,9 %

AIKASARJAT

Kunta: Helsinki

	Toimipaikat		Henkilöstö		Liikevaihto
	kpl		henkilöä		EUR (1.000)
1993	28 168		181 694		23 686 205
1994	27 212	-3 %	174 473	-4 %	25 968 618 10 %
1995	27 661	2 %	180 269	3 %	28 487 393 10 %
1996	29 913	8 %	185 422	3 %	32 258 006 13 %
1997	32 119	7 %	199 345	8 %	35 837 696 11 %
1998	33 248	4 %	208 180	4 %	39 673 128 11 %
1999	34 066	2 %	214 943	3 %	43 376 043 9 %
2000	35 002	3 %	226 449	5 %	50 972 906 18 %
2001	35 543	2 %	232 798	3 %	52 037 426 2 %
2002	35 390	0 %	229 941	-1 %	52 684 036 1 %
2003	35 610	1 %	224 214	-2 %	55 374 331 5 %
2004	35 860	1 %	221 387	-1 %	57 407 230 4 %
2005	36 278	1 %	221 948	0 %	59 414 532 3 %
2006	37 837	4 %	229 226	3 %	61 351 817 3 %

Lähde: Tilastokeskus

Liite 2

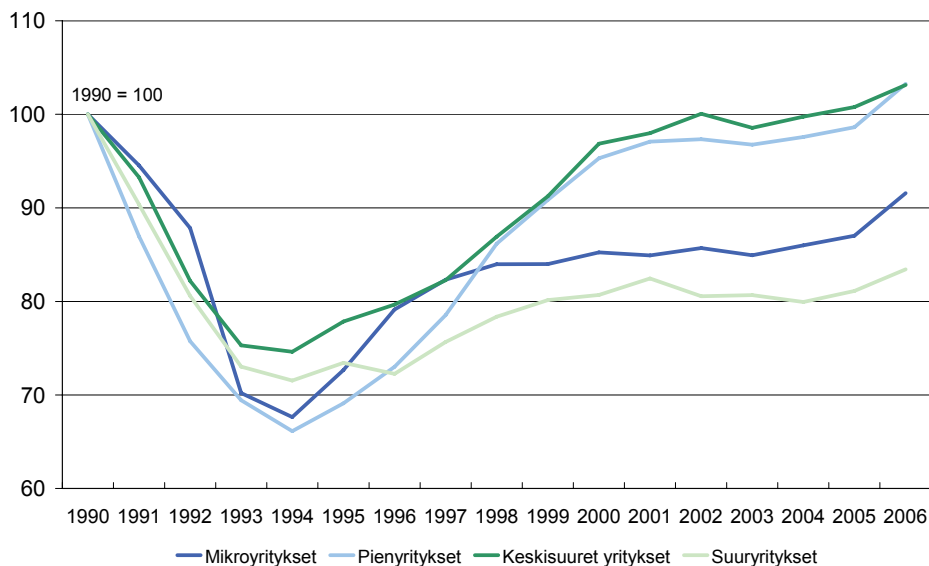
Pk-yritykset kansantaloudessa¹

Suomessa oli 250 378 yritystä vuonna 2006 Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan. Alle 10 henkilöä työllistävien mikroyritysten osuus koko yrityskannasta oli 93,2 prosenttia. Alle 250 henkilöä työllistävien pk-yritysten osuus oli puolestaan 99,8 prosenttia. Suomalaisten yritysten liikevaihto nousi vuonna 2006 noin 348 miljardiin euroon. Mikroyritysten osuus tästä oli 16 prosenttia. Koko pk-sektorin liikevaihto-osuus ylitti puolestaan 48 prosenttia.

Suomalaiset voittoa tavoittelevat yritykset (pl. maatalous) työllistivät vuonna 2006 yli 1 377 733 henkilöä kokopäisesti mitattuna. Mikroyritysten osuus tästä työllisten määrästä oli 25 prosenttia ja koko pk-sektorin 62 prosenttia.

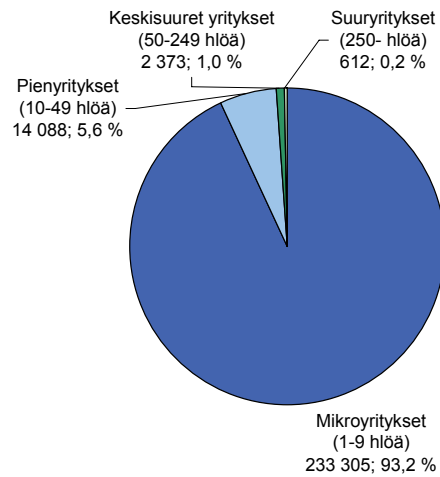
Pk-sektori on vastannut noin 80 prosentista yrityksissä vuoden 1994 jälkeen syntyneistä uusista työpaikoista – kahdesta kolmasosasta kaikista uusista työpaikoista. Kaikkein voimakkaimmin henkilöstö on lisääntynyt vuoden 1994 jälkeen pienissä, 10–49 henkilöä työllistävissä, yrityksissä – yhteensä 56 prosenttia. Keskisuuret yritykset ovat kasvattaneet henkilöstöään 38 prosentilla ja mikroyrityksetkin 35 prosentilla. Suurissa, yli 250 henkilöä työllistävissä, yrityksissä kumulatiivinen henkilöstön lisäys on jäänyt 17 prosenttiin.

Kuva 1: Työllisten määrän kehitys erikokoisissa yrityksissä, indeksi 1990=100.

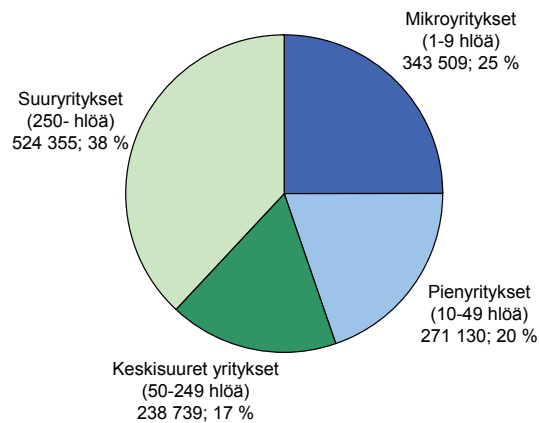

¹ Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri.

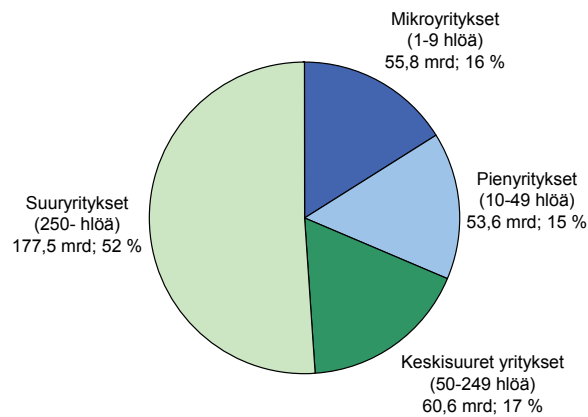
Kuva 2: Yritysten määrän jakauma yritysten koon mukaan.

Kuva 3: Yritysten henkilöstön jakauma yritysten koon mukaan.

Kuva 4: Yritysten liikevaihdon jakauma yritysten koon mukaan.

Julkaisija:

Helsingin Yrittäjät
Kellosilta 2 D, 2. krs, 00520 Helsinki
Puhelin (09) 612 6230
Faksi (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki